

در عصر اقتصاد دیجیتال، داده‌های شخصی به صورت گسترده‌ای از سوی شرکت‌های فناوری پردازش می‌شود و اشخاص به عنوان مصرف‌کننده محصولات فناوری، تولیدکننده سواد اولیه این شرکت‌ها هستند. به عبارت دیگر داده‌های شخصی سوخت پلتفرم‌های بزرگ شرکت‌های فناوری محسوب می‌شود که در ازای استفاده کاربران از محصولات پلتفرمی، در اختیار شرکت‌ها قرار می‌گیرد. بنابراین اشخاص موضوع داده کنترلی بر داده‌های شخصی خود ندارند و این موضوع می‌تواند سبب نقض حقوق و آزادی‌های اساسی آنان شود. بیشتر قوانین حمایت از داده‌های شخصی با همین رویکرد نگارش یافته‌اند و روح حاکم بر آنان، تدارک قواعد و ابزارهای حقوقی برای حمایت از داده‌های شخصی کاربران است.

۱. حق دسترسی
۲. حق تصحیح
۳. حق حذف

حق دسترسی

- شخص موضوع داده، حق دارد به داده‌های مربوط به خود دسترسی داشته باشد. شخص موضوع داده حق دارند از پردازشگران سوال کنند که آیا داده‌های شخصی او در حال پردازش است یا خیر؟ در صورتی که پاسخ این سوال از سوی پردازشگر مثبت باشد، شخص موضوع داده حق دارد به اطلاعات زیر نیز دسترسی پیدا کند:
 - هدف پردازش
 - گیرندگان یا دسته‌بندی‌های گیرندگانی که اطلاعات به آن‌ها افشا شده یا خواهد شد.
 - مدت زمان نگهداری اطلاعات شخصی
 - وجود حقوق دیگر مانند حق اصلاح، حذف و محدود کردن پردازش
 - منبع جمع‌آوری اطلاعات در صورتی که از خود فرد جمع‌آوری نشده باشد.
 - وجود تصمیم‌گیری‌های خودکار، از جمله پروفایل‌سازی و اهمیت و پیامدهای پیش‌بینی شده این پردازش‌ها برای فرد

حق تصحیح

• افراد حق دارند درخواست کنند که اطلاعات نادرست یا ناقص آن‌ها تصحیح شود. پردازشگران باید بدون تأخیر ناموجه به این درخواست پاسخ دهند و در صورت درخواست، افراد باید مدارکی دال بر صحت اطلاعات جدید ارائه کنند.

حق حذف

این حق به افراد اجازه می‌دهد در شرایط زیر حذف اطلاعات شخصی خود را از پردازشگر درخواست کنند:

- داده، دیگر برای اهداف جمع‌آوری یا پردازش داده ضروری نیست
- فرد رضایت خود را که مبنای قانونی پردازش بوده است، پس گرفته است و مبنای قانونی دیگری برای پردازش وجود ندارد
- فرد به پردازش اعتراض کرده‌است و هیچ دلیل مشروعی برای پردازش وجود ندارد
- اطلاعات شخصی به صورت غیرقانونی پردازش شده است
- اطلاعات شخصی باید برای رعایت الزامات قانونی حذف شود
- اطلاعات شخصی در ارتباط با ارائه خدمات اجتماعی اطلاعات به کودکان جمع‌آوری شده است

حقوق اشخاص موضوع داده‌های شخصی

حق محدود کردن پردازش

- اشخاص موضوع داده می‌توانند درخواست کنند که پردازش اطلاعات شخصی آن‌ها در شرایط زیر محدود شود:
 - زمانی که صحت اطلاعات شخصی مورد مناقشه است، برای مدتی که پردازشگر باید صحت اطلاعات را بررسی کند.
 - پردازش غیرقانونی است و فرد درخواست حذف اطلاعات را ندارد و به جای آن درخواست محدود کردن استفاده از آن‌ها را دارد.
 - پردازشگر دیگر به اطلاعات شخصی برای اهداف پردازش نیاز ندارد، اما فرد برای اقامه دعوی، اجرای حقوق یا اثبات ادعاهای قانونی خود نیازمند آن‌ها است.
 - فرد به پردازش اعتراض کرده است و این موضوع در حال بررسی است که آیا دلایل قانونی پردازشگر بر دلایل شخص موضوع داده ارجحیت دارد یا خیر.

۴. حق محدود کردن پردازش
۵. حق آگاهی
۶. حق انتقال پذیری داده‌ها

حق اطلاع‌رسانی در صورت نقض داده‌ها

در صورتی که در پردازش داده‌های شخصی، اصول پردازش نقض شده باشد، به نحوی که پردازش داده خطرات جدی را برای حقوق و آزادی‌های افراد ایجاد می‌کند، پردازشگران باید بدون تأخیر ناموجه و در اسرع وقت این موضوع را به شخص موضوع داده اطلاع دهند.

حق شکایت

افراد حق دارند در صورتی که معتقدند حقوق قانونی آن‌ها نقض شده است، به مرجع نظارتی مربوطه شکایت کنند.

حق خودکار نبودن تصمیم‌گیری‌ها

• این حق مانع از آن است که شخص، موضوع تصمیم‌گیری خودکامی قرار بگیرد که خروجی آن اثر قانونی یا اثر قابل توجهی برای وی داشته باشد، مگر اینکه پردازش:

- برای انعقاد یا اجرای قرارداد بین فرد و پردازشگر ضروری باشد
- براساس رضایت صریح فرد باشد
- طبق قوانین اتحادیه یا کشورهای عضو که به پردازشگر اجازه می‌دهد، انجام شود

حق آگاهی

- پردازشگران باید به روشنی و به زبان ساده به افراد اطلاع دهند که چه اطلاعاتی جمع‌آوری می‌شود، چگونه استفاده می‌شود، یا چه کسانی به اشتراک گذاشته می‌شود، و حقوق افراد چیست. این اطلاعات باید در هنگام جمع‌آوری داده‌ها به افراد ارائه شود.

۷. حق خودکار نبودن تصمیم‌گیری‌ها
۸. حق شکایت

حق اطلاع‌رسانی در صورت نقض داده‌ها

• حتی زمانی که براساس استثنائات فوق، پردازشگر مجاز به پردازش خودکار باشد، وی باید تدابیر مناسبی را برای حفاظت از حقوق و آزادی‌ها و منافع مشروع فرد اتخاذ کند. از جمله حق مداخله انسانی در فرآیند تصمیم‌گیری، اظهارنظر و اعتراض به تصمیمات حاصل از پردازش خودکار.

حق انتقال پذیری داده‌ها

• این حق به افراد اجازه می‌دهد تا اطلاعات شخصی خود را که به پردازشگری ارائه داده‌اند، در قالبی ساختاریافته، معمول و قابل خواندن توسط ماشین دریافت کنند و آن‌ها را بدون مانع به پردازشگر دیگری منتقل کنند. این حق تنها زمانی اعمال می‌شود که:

۱. پردازش بر اساس رضایت فرد یا قرارداد باشد.
۲. پردازش به صورت خودکار انجام شود.

۹. حق اطلاع‌رسانی در صورت نقض داده‌ها
۱۰. حق اعتراض

حق اعتراض

افراد حق دارند در هر زمان به پردازش اطلاعات شخصی‌شان که بر مبنای منافع مشروع و منافع عمومی یا اجرای اختیارات رسمی صورت می‌گیرد، اعتراض کنند. همچنین به پردازش داده‌ها برای اهداف تبلیغاتی و بازاریابی نیز حق اعتراض دارند. پس از اعتراض، پردازشگر باید فوراً پردازش این داده‌ها را متوقف کند، مگر اینکه دلایل قانع‌کننده و قانونی برای ادامه پردازش وجود داشته باشد.

